

De meerwaarde van Jezus

Zondag 19 april 2026, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Hebreëen 1:1-2:1 en Johannes 21: 1-7

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied 'De aarde is vervuld' (Lied 650: 1, 2, 3 en 4)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Psalm 2

Zingen Psalm 2: 1 (solo)

Lezen: Psalm 2

Waartoe leidt het woeden van de volken,
het rumoer van de naties? Tot niets.
De koningen van de aarde komen in verzet,
de heersers spannen samen
tegen de HEER en zijn gezalfde.
Die in de hemel troont lacht,
de Heer spot met hen.
Dan spreekt Hij tot hen in woede,
en zijn toorn verbijstert hen:
'Ikzelf heb mijn koning gezalfd,
op de Sion, mijn heilige berg.'

Het besluit van de HEER wil ik bekendmaken.

Hij sprak tot mij:

'Jij bent mijn zoon,

Ik heb je vandaag verwekt.

Vraag het Mij en Ik geef je de volken in bezit,

de einden der aarde in eigendom.

Jij zult ze breken met een ijzeren staf,

ze stukslaan als een aarden pot.'

Daarom, koningen, wees verstandig,

wees gewaarschuwd, leiders van de aarde.

Onderwerp u, toon de HEER uw ontzag,

Zingen Psalm 2: 4 (allen)

- Kyriëgebed
- Glorialied 'Zing nu de Heer stem allen in' (Lied 654: 4 en 6)

WOORD

- Voor de kinderen

Gebed

Gesprek/verhaal: Grote gevolgen

Lied met de kinderen 'Komt, laat ons vrolijk zingen' (Hemelhoog 250)

- Inleiding op Hebreëen

We gaan zo meteen lezen uit Hebreëen.

In de volksmond – ik zal dat ook regelmatig zeggen de brief aan de Hebreëen genoemd. Of zelfs de Brief van Paulus aan de Hebreëen.

Beide klopt niet. Hebreëen is geen brief. Het een preek. Het heeft ook niets van een brief. Geen geadresseerden, geen groet aan het begin. En een heel klein groetje aan het einde, alsof het een post-it plakkertje is dat aan deze preek is geplakt, voor hij werd opgestuurd.

En wie de Hebreëen zijn, zelfs dat weten we niet. Het woord Hebreëen komt in de brief in het geheel niet voor. Alleen in de titel, die er later aan is gegeven.

En ook Paulus heeft het niet geschreven. Daar is het geschrift niet alleen te laat geschreven, de inhoud is ook heel anders dan de theologie die Paulus normaal schrijft in zijn brief. Het gaat Paulus om de rechtvaardig door het geloof en Gods genade. Het gaat de schrijver van de brief om de Hebreëen om de persoon van Christus als zoon van God en hogepriester. Middelaar tussen God en mensen.

Goed, deze informatie vooraf en ook een waarschuwing. De taal staat ver van ons af. Maar er zit veel inhoud en diepte in, zo zullen we de komende weken in onze diensten merken.

- Schriftlezing Hebreëen 1:1 – 2:1
- Lied: 'Alle eer en alle glorie' (Lied 305)
- Schriftlezing Johannes 21: 1-7a
- Lied: 'Zing ten hemel toe' (Lied 645:1, 3 en 6)
- Preek

U heeft even mogen proeven van de taal van de Hebreëenbrief – die brief die dus geen brief is. En meteen al lopen we tegen totaal andere wereld binnen.

De eerste vijf zinnen gaan nog wel. Het gaat over de grootsheid van de opgestane Heer Jezus Christus. Het is de geloofsbelijdenis van de schrijver. Hier geeft hij zijn statement af:

“Jezus heeft, na de reiniging van de zonden te hebben voltrokken, plaatsgenomen aan de rechterzijde van Gods hemelse majesteit”

Hij lijkt een beetje op onze apostolische geloofsbelijdenis: “die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, neergedaald ter helle, ten derde dage opgestaan uit de doden; opgevaren naar de hemel, zittende ter rechterhand Gods, de almachtige Vader.”

Niks mis mee dus – het past geheel bij het geloof van de eerste eeuwen. Maar dan daarna, dan gaat de schrijver een heel andere kant op dan wij normaal doen. Het gaat opeens heel de tijd over engelen. Waar komen die toch opeens vandaan?

Om dat te begrijpen, moeten we de wereld van de eerste christenen binnen gaan.

Hebreëen richt zich op tweede of derde generatie christenen. Jezus is al een tijdje dood, opgestaan, opgevaren ten hemel. En ze zitten te wachten tot Jezus terugkeert. Tot het koninkrijk aanbreekt. “Nu, *aan het einde van de tijd*, heeft God tot ons gesproken door zijn Zoon”, schrijft de brieven-schrijver. Aan het einde van de tijd. Het Koninkrijk is toch al aangebroken? Het is toch het einde der tijden? Het ongeduld slaat toe bij deze christenen aan het einde van de eerste eeuw. 60, 70 jaar na de opstanding van Jezus. En de onzekerheid ook. Hebben we er wel goed aan gedaan christen te worden? Of hebben we toch op het verkeerde paard gewed en zitten we er naast? Geloven we in de verkeerde?

Die kleine christelijke gemeente zit daar bij elkaar ergens in Antiochië of in Efeze, of in Rome – we hebben eigenlijk geen idee waar. En ze maken elkaar onzeker.

Ja, Jezus was wel een heel bijzonder mens, ja hij was zelfs meer dan mens. Hij deed wonderen. Hij deed tekenen van het koninkrijk. Hij sprak en handelde namens God. Dat geloofden ze allemaal nog wel. En dat is al heel wat, zou ik denken, maar niet in die tijd.

Want dat deed iedereen toen: geloven dat God, of goden, of een godheid die op aarde ingreep en hemelse medewerkers op aarde had. Engelen. Boodschappers. Verbinders tussen hemel en aarde. Wij in het rationele westen, na de Verlichting, wij zijn het verleerd om met verwonderde ogen naar de schepping te kijken. Wij hebben het wonder weg verklaard uit ons leven. Wij vinden voor bijna alles wel een logische verklaring. Maar zo niet in de eerste eeuw van onze jaartelling. De hemel lag op straat. Voor elke vraag of wanhoop was er een god met een eigen tempeltje om de hoek. En mensen die bijzonder waren, door wat ze zeiden of wat ze deden. Het zouden zo maar engelen kunnen zijn.

Bovendien en ook daar gaat het over in de eerste hoofdstuk van Hebreëen, het begrip engel maakt in de Bijbel een hele ontwikkeling door. Eerst waren het echt gewoon boodschappers van God, die Abraham kwamen vertellen dat hij toch nog een zoon zou krijgen, maar tegen het

einde van het Oude Testament is er opeens een heel leger van Engelen. Onder leiding van aartsengel Michael, afgebeeld met een zwaard. En nog zo'n aartsengel: Gabriël, die Maria het goede nieuws van de geboorte van Jezus mocht brengen. Gabriël, *gabber* – vriend - van God. Er was een hiërarchie van engelen in de hemel. In Openbaring is het een leger engelen dat uiteindelijk zal strijden tegen het kwaad, om een het koninkrijk mogelijk te maken.

Heeft u een beeld?

In die wereld leven deze tweedegeneratie christenen. Waar het voor ons misschien een uitdaging is om aan vrienden en collega's te vertellen waarom je in God gelooft, en wat dat voor je betekent. Of je iets van God merkt in deze geseclariseerde samenleving. Waar het misschien moeilijk is om in woorden duidelijk te maken dat het leven meer is dan $1 + 1 = 2$. Dat verwondering en aandacht en diepe betrokkenheid je dichter bij God brengt, dat geloven iets is van je hart en je buik is en niet alleen van je hoofd. Allemaal moderne vragen en problemen, voor de Hebreëen was dat geen enkel probleem.

Zij leefden in een wereld waar je struikelde over de goden en halfgoden over de engelen en onverklaarbare gebeurtenissen. Daarom was het voor hen een probleem om te ontdekken wat nu eigenlijk de *meerwaarde* was van Jezus, en hun geloof in Jezus.

Vandaar dus dat betoog over engelen. We leren uit deze brief dat Jezus Christus uniek is en ver boven de engelen uitstijgt. De Zoon is 'ver verheven boven de engelen omdat hij een eerbiedwaardiger naam heeft ontvangen dan zij' (vs. 4). De schrijver betoogt het met eindeloos veel Bijbelcitataten.

Eerst Psalm 2: de psalm die we net zongen: *Mijn zoon ben Jij, ik heb je vandaag verwerkt*, en daarna citaten uit Samuël, Deuteronomium, en nog meer Psalmen 104, 45, 102, 110. Het houdt niet op. Alles om zijn lezer te bewijzen dat de betekenis van Jezus ver uitstijgt over alles dat er tot nu toe van God is geopenbaard.

'Tegen wie van de engelen heeft God immers ooit gezegd: "Jij bent mijn zoon, ik heb je vandaag verwerkt?"' (vs. 5). 'Tegen wie van de engelen heeft hij ooit gezegd: "Neem plaats aan mijn rechterhand, tot ik van je vijanden een bank voor je voeten heb gemaakt?"' (vs. 13).

Als we langzaam door de weerbarstige theologische taal heen leren kijken ontdekken we, denk ik, drie dingen.

1. Dat wat Jezus heeft gedaan op deze aarde echt uniek is. Hoe God in hem mens geworden is. En alleen in Hem. hem. Hoe God zich aan ons mensen heeft getoond op een manier die wij konden meemaken: aanraakbaar, verstaanbaar. Hoe God in Jezus heeft getoond hoe Hij wil dat zijn schepping is: vrij van ziekte, onvrijheid, beperking, dood. En hoe Jezus ons echt vrij heeft gemaakt, door zijn weg tot het einde toe te gaan. Door onze dood te sterven, en zo de dood te overwinnen.

Dat is één en daar is de Hebreënbrief vol van.

2. Het waarschuwt ons ook. Dat is het tweede dat we ontdekken. Het roept ons op kritisch te blijven. Laat je niet afleiden door iets dat wel mooi en hemels lijkt. Laat je niet afleiden door engelen – in de taal van de Hebreënbrief – want zijn zijn het niet. Zij zijn hooguit dienende geesten – als je daarin te veel opgaat raakt je het zicht op God kwijt.

Als je daar nu het woord engelen uithaalt, dan gaat het opeens over ons en over onze wereld. En worden ook wij opgeroepen en gewaarschuwd voor mensen die zich hemels voor doen. Mensen die zich als redder van de wereld opwerpen, of suggereren dat ze het beste met je voor hebben, maar ondertussen voor zichzelf en hun eigen behoeften bevredigen. Dat gebeurt in ongelijke relaties. Dat gebeurt waar mensen worden uitgebuit, onder het mom van "ik ga je helpen". Dat gebeurt op wereldschaal waar er zelfs een wereldleider is die het prachtig vindt als hij als Jezus, als verlosser, wordt afbeeld, terwijl hij het tegenovergestelde is. Hij geeft niet zijn leven, hij neemt levens.

Het gaat dus om de uniekheid van Jezus.

Het gaat om een kritische blik op alles wat zich als hemels aan je voordoet.

En - als derde - en nu wordt het ingewikkeld:

3. het roept tegelijkertijd op om wel open te blijven staan voor wat zich uit de hemel, wat zich van Godswege, aandient.

“Daarom moeten wij onze aandacht des te meer richten op wat we gehoord hebben, dan zullen we niet uit koers raken.”, zo luidde de laatste zing uit de lezing.

Oftewel: blijf geloven.

Ja, blijft zelf nadenken.

Ja, stel vraagtekens bij wat je overkomt en wat mensen van je vragen.

Maar ook: blijf openstaan voor wat je ziet als je Jezus' blik volgt: Durf te geloven dat God in het spel is als mensen worden opgericht. Als vluchtelingen worden opgevangen, als zieken liefdevol worden bijgestaan, als er niet aan mensen voorbij wordt geleefd, maar ze worden gezien en aangesproken, bij hun naam worden gekend.

Want daar gaat het om in het leven. In het geloof. Dat is leven na Pasen. Dat je rationaliteit overstijgt. Dat je tegen de klippen op durft te geloven dat het anders kan op deze wereld. Dat je leeft vanuit het besef dat er een God is die zijn schepping is zijn hand houdt. Die niet laat varen wat Zijn hand begon. Die leven laat winnen van de dood.

Dat God daar is waar wij mensen leven mogelijk maken.

Als Johannes in de die andere lezing niet had geroepen: *het is de Heer!* Dan hadden de leerlingen nu nog op het meer van Galilea tevergeefs gezocht naar vis. Zij hadden de schijnbaar logische conclusie getrokken: Jezus is dood, wat moeten we? Kom we gaan vissen, we zijn tenslotte vissers. Geen speld tussen te krijgen – menselijk gesproken.

Maar dan reken je buiten de hemel.

Nooit zullen ze meer gewoon vissers zijn. Ze hebben de hemel gezien in hun rabbi, Jezus van Nazareth. Met Pasen is de hemel opengegaan.

En dus: Overal waar de nacht verdwijnt, daar zie je Hem.

Overal waar je volhoudt en door zet, daar vind je hem aan je zijde.

Overal waar je het durft: geloven dat deze wereld goed is en daaraan blijven werken: daar is Hij. Dat ontdekken zij in die nacht.

Dat hebben die eerste christen van de Hebreëën ergens ervaren en gezien en geloofd.

Dat is waaruit wij mogen leven deze dage nan Pasen en heel ons leven.

Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied 'Omdat Hij niet ver wou zijn' (Lied 528: 1, 3, 4 en 5)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

GAAN

- Slotlied 'Heb dank, o God van alle leven' (Lied 315:1 en 3)
- Zegen